

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 ft — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy órára 1 " — "
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA.**
Főmunkatárs: **IFJ. MÓRÍ CZ PÁL.**
Kiadók: **HOFFMANN és TÁRSA.**

Hirdetési díj:

Négy hasábol petit sorért 5 kr. Nagyobb (arjelési) 8 dbb. sz. r. iratások aiku szerint jutányos aron vetetnek fel. Bélyeg-díjain den külön beigintást 30 kr.

Mi és az osztrákok.

Irta: **Hentaller Lajos.**

II.

Most, e második cikk kezdetén, arra kérem azokat a polgártársaimat, akik kénytelenek hivatalosan közös-ügyes álarczot viselni, tegyék le azt. Beszéljünk nyíltan. Ne tegyünk úgy egymással, mint tettek a római augurok, kik ha magukra maradtak, jót nevettek azon, mennyire bolonddá tudták tenni a hiszékeny népet.

Ha a közös-ügy alapján álló politikuskoknak «kötelességük» azt hinni, hogy hazánk politikai és közgazdasági virágzása és fejlődése jobban halad a közös-ügy után, ám terjeszszék még rövid ideig ezt a tévhitet, ezt e hamis evangéliumot, ezt a nemzetgyilkos tant.

De legalább ne akarják magukat és ne akarjanak minket függetlenségi pártot az utókor előtt nevetségessé tenni az által, hogy a «haladás», a «civilizáció» nevében akarjanak minket arról meggyőzni, hogy a közös-ügy Magyarország fennállása érdekében «conditio sine qua non.»

Az osztrák események és az ottan folyton erősödő desolut viszonyok már most is nekünk adnak igazat.

De ettől eltekintve, a civilizáció szent szó. Ma szentebb, mint volt valaha. Nálunk és Ausztriával szemben

százszor szentebb, mint bárhol a világon.

A zsarnokok és önkénykedő hatalmak ellehetnek civilizáció nélkül. Sőt gyűlölik! Mert a mily mértékben terjed a civilizáció, olyan mértékben sorvad a zsarnokság. És ez nem csoda! A civilizáció ugyanis a népszabadság kereszttive, de utolsó kenete a zsarnokságnak.

Es a mult megtanított arra, hogy az osztrák rendszerint a külbenyomások kényszerre alatt viselte magát Magyarországgal szemben úgy, amint egy civilizált embernek, embertársával szemközt illik magát viselni.

Már pedig egy olyan fejlődő nép mint a magyar, mely századokon keresztül Európának védőbástyája volt a török betörések ellen, csakis a haladás, a civilizáció légkörében erősödhet meg; abban fejlődhet és nőhet nagyra.

A civilizáció és haladás pedig minden népet, minden nemzetet arra ösztönöz, hogy önmaga intézze saját ügyeit, hogy kivívja függetlenségét.

Es ennek dacára, Bánffy Dezső mintegy kéjelegve jelentette ki a lefolyt viták alatt a képviselőházban, hogy »sajnálja, miszerint az egész függetlenségi pártot ki nem irtotta a mult évhen lefolyt választások alatt.«

Igaz, hogy ez a mondás egyszerűen nevetséges. Epen olyan, mint annak a

kényurnak a henczegése, a ki e század elején dühében elkialtá magát: »Etör-löm Svájcot a földszinéről.«

Lehetetlen a függetlenségi pártot megsemmisíteni. Megmondom miért: A függetlenségi párt nem mostanában keletkezett! Meg van az már századok óta. A függetlenségi párt azon a napon született, midőn az első római császár fejére feltették a Szent István koronáját.

A függetlenségi párt programja nem mai keletű. A mai programnak Bocskay István, Bethlen Gábor, Tököly Imre, Rákóczy Ferencz és Kossuth Lajos, kiknek dicső tetteit ércbetükkel edzette márványtáblába a történelem.

Hát komolyan, de igen komolyan kérdelem én azoktól az uraktól, kik oly görcsösen — hogy ne mondjam hivatalosan — ragaszkodnak a közösügyekhez, lehetségesnek tartják-e ők azt, hogy a magyar nép éppen most mondjon le a függetlenségi törekvésekről? Most, midőn minden nép, még a szomszédos kis Balkán államok is, Bulgária, Szerbia és Románia, képesek voltak kivívni függetlenségüket?

Most, a midőn látjuk, hogy Ausztriában minden felbomlásnak indul, hogy az ottani államegység felbomlani készül nemzeti izereire?

Ezt ma komolyan nem hiheti senki. És a kormánypárt sajtójának a kiroha-

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Levelek a spiritizmusról. *

Irta: **Dr. Nagy Béla.**

A minap egy debreczeni fiatal joghallgatótól érdekes levelet kaptam. Ebben az en kedves, értelmes, elöttem azonban ez ideig még teljesen ismeretlen fiatal barátom szívesre ker engem. Kijelentem előre is, hogy tehetségemhez képest örömmel állok szolgálataira. De ő viszont engedje meg nekem, hogy közérdekű levélkéjét, — a levélitok megsértése nélkül — nyilvánosságra hozhassam és reá a feleletet itt, a Magyarország hasábjain adhasam meg;

A levél különben így szól:

Debreczen, aug. 7.

Igen tisztelt Doktor ur!

Bocsásson meg igen t. doktor ur, hogy ismeretlen létemre önt jelen soraimmal terbelem. De lássa kérem, ez a sorsa egynehány embernek. Tudják róluk, hogy szolgálatkészek de meg értenek is egyes tárgyakhoz és azért folytonos kérdésekkel zaklatják őket. En is most ezek közzé a tolakodó emberek közzé állok be, midőn doktor urnak csak hírből

*] A M—g vasárnapi számából.

ismert szeretetreméltóságát kihasználva, egy ream nevez nagyon fontos kérdéssel állok elő.

Már ezölt is nagyon sokat olvastam a spiritizmusról és ezzel kapcsolatban a szellemidézéséről; legutóbb pedig szorgalmasan tanulmányoztam egy magyar szerzőnek — hiszen tetszik tudni, kit gondolok — a szellemidézést tárgyaló munkáját. — Az igazat megvallva — noha igaznak látcsik, a miket a szerző e könyvben leír, én mégsem hiszek bennük. De viszont kénytelen vagyok beismereni, hogy a spiritizmus létezését tagadni sem merészelem, mert annyi igaznak látszó eset van e munkában felsorolva, hogy az ember tényleg kénytelen bizonyos gondolkodó álláspontot elfoglalni. De tovább kell mennem. Engem most már a kérdés izgat is. Örökösen szellemek járnak a fejemben. Mikor reggel fölnyitom szememet, azt hiszem, hogy a szellemek jó reggelt köszöntenek; ha könyveimhez ülök, mert éppen most készülök egyik vizsgámra — a nagy latin jogászok állanak mellettem; az ebédnél azt hiszem, hogy tányéromból esznek; este pedig a lefekvéskor egészen megnépesül szerény szobácskám. Számtalan szellem környékezi egyszerű ágyamat. Látom különféle arcmimikájakat, hallom nagy érdeklődéssel tárgyal, változatos témájukat.

Ilyenkor egész testemben reszketek, — felek. Órákon át hanykolodom ágyamban, míg végre nagy nehezen elalszom. De álomom nem nyugodt. Minden pillanatban följesztenek az

álomban megjelenő torzalaku, rozszájú szellemek. Masnap reggel faradtan, bágyadtan kelek föl ágyamból és újból ismétlődnek a tegnapi történetek. Állapotom igazán türehtetlen. Izgat a bizonytalanság.

Vajjon igazak-e, a miket látok, sőt hallok, nem ritkan érzek is? Vajjon tényleg lehetséges-e a szellemidézés? Ha igen, mi a lényege? Nem rokon-e a hipnózissal?

Az Istenre kérem, sziveskedjék engem ezekről a jelenségekről fölvilágosítani.

Maradtam i. t. doktor urnak

igaz tisztelője

X. Y.

joghallgató.

Tisztelt Uramöcsém!

Érdekes levelet csak tegnap kaptam meg és már is itt a válaszom. Ebből láthatja, hogy kéresének — mely bizony kissé kényes természetű — tehetségemhez képest szívesen tesz-ekelet. Azt írom, hogy az ön által felvetett kérdés kényes természetű. Bocsásson meg, hibáztam. A »kényes« mellőli a »nehéz« szót kifejtettem. Mert higye meg nekem, spiritizmusról írni, kényes is, de még nehéz feladat is. Kényes, mert manapság már nálunk Magyarországon is sok a szellemidéző és köztük igen sok az előkelő állásu, művelt, okos, uri ember, a hik reám megtalálnak haragudni. De nehéz is, mert oly egyszerűen ezek fölött a jelenségek fölött napirendre térni nem lehet. Azonban nem tesz semmit. En abból indulok ki, hogy intelligens uri emberek meg szokták

násait, hogy »végleg végezni kell a függetlenségi párttal; vagy végét kell a hamarosan vetni a meddő közjogi harcnak, mely a haladásnak, a fejlődésnek áll útjában« nem lehet másra magyarázni, mint hogy a hatalom érzi, miként a talaj inog lábai alatt. Ilyenkor azután a nádszálhoz is kapkod. Ez a vízbefulók szokása.

Másként azt az esetről-esetre felmerülő vak és gyűlöletes kitérést pártunk ellen, nem lehet megmagyarázni.

De ez nem baj! Sőt jó és szükséges! Hiszen mindig és mindenhol, ahol egy nemzet oly idegen hatalom nyomása alá kerül, mely nemzeti jellegéből és érzelmeiből kiakarja vetkőztetni, rendszerint támad egy hazafias párt, mely kincs gyanánt őrzi a hazaszeretet szent tüzét és védi a nemzet függetlenségét.

Nálunk is így van! Fentebb kimutattam, bár a nélkül is tudja mindenki, hogy a haza függetlenségére törekvő magyarság pártja már századok óta küzd az osztrák udvar túlkapásai ellen.

Es a függetlenségi pártot a mult miként a jelen arra tanítja, hogy e párt minden egyes tagjának folyton résen kell állania, a miként résen állottak elődeink hajdan a török küzdelmek idejében. Akkor, ha nem voltak eléggé óvatosak és az őrüznél elaludtak, másnap már fejükkel a török taborban labdázta.

Mdőt azért kellett résen állanunk nehogy mielőtt a nemzet apathikus álmából felébred, már belemegyünk olvasztva az összmonarkiába.

Ennek a pártnak mindig volt és van haza polgaraihoz biztató szava, ha a polgárság csüggedni kezdett. Megengedem, hogy ez a szó néha éles, mint

a jól kifent aczél, de ez főleg olyankor volt, ha meg kellett bélyegeznünk azt, a mit hazánkra nézve károsnak, vészhozónak tartottunk.

És károsnak, vészhozónak tartjuk a közös-ügyes kiegyezést s a hol csak tehetjük a legélesebben bélyegeztük meg azokat a honfitársainkat, a kik a mi függetlenségi törekvéseinket kivihetetlen ábrándnak nevezték és nevezik.

Mert hát mi is tulajdonképen az a függetlenség, a mire pártunk törekszik?

Mi a »függetlenség« szónak az értelme?

Az, hogy Magyarország legyen a magyaroké, Anglia az angoloké, Franciaország a francziáké. Csehország a cseheké és hogy egyik nép se legyen szolgaságba verve a másik nép által.

Ezt az igazságot, a magyar népek ezt az elvitázhatalan jogát nevezi a natalmon lévő párt harmincz év óta álmoknak, ábrándoknak és miután pártunk ezért a függetlenségért küzd, azért hirdetett ellenünk időnkint irtó háborút.

Kérdem a közös-ügyes politikusokat, mi lett volna a következménye annak, ha a lefolyt harmincz év alatt sikerült volna önöknek a függetlenségi pártot megsemmisíteni, szétmorzsolni?

Mi lett volna hazánkkal most, amidőn a mesterséges eszközökkel összedrótozott Ausztria elemeire készül bomlani?

KÜLFÖLD

Alliance sovinizmus revanche. Azok a hírek, a melyek az izgalmas ünnepek elmúltával Parisból és Franciaország egyéb részeiből érkeznek, világosan mutatják, hogy az emberek, a kiknek Elzász Lotharingia nagyon is a fejükbe szállt, lassankint ki-

alusszák a mámort. A világfölforgató tervek helyét a »skeptikus fölfogás« tölti be.

Az alliance megkötése után támadt mámort, mint az már az első napokban történetekből ismeretes, sovinizmusból eredő kihágásokat is eredményezett, amelyek felett — mint az újabb berlini hírek tanúsítják — Németországban nem szándékoznak egyszerűen napirendre térni. A párisi német nagykövetség előtt végbement tüntetés nem nagylontossága. Miután azonban magát a francia miniszterelnököt is téves utra ragadta a lekésedés, az már komolyabb beszámítás alá esik.

Azoknak a táviratoknak, a miket Meline miniszterelnök váltott az elzász-lotaringiaiakkal, tehát német birodalmi alattvalókkal, most a Temps és táviratok teljes és hiteles szövegét közli. A táviratok így szólanak:

»A lotaringiai csoportok nevében, a melyek az »annektált, de mindenkorra francia Lotaringiát képviselik, kérjük önt, tolmácsolja a francia köztársaság elnökénél változhatatlan barátságunk érzelmeit. Szomorúságunkban omlott oly sok keserves könnyünk után a kronstadti földhatalon napok örömkönyveket fakasztottak szemekükből és szívünkben új reményt keltezték.«

Meline erre, ugyancsak a Temps hivatalos szövege szerint, így felelt:

»A miniszterelnök, ki egyuttal földmívelésügyi miniszter, mélyen meghatva az érzelmeiktől, a miket a lotaringiai csoportok nevében önk tolmácsoltak, arra kéri önöket, közöljék csoportbeli társaikkal a kormány üdvözlését és hálaját a hozzája juttatott, forró, hazafias szavakért.«

Németországban most kissé különösnek kezdik találni, hogy Meline, mint miniszterelnök, a nemzetközi jog illemszabályaival összeegyeztethetőnek találta, hogy a német birodalom alattvalóit, hazaáruló törekvésekkel szemben, a francia kormány nevében nyíltan üdvözölje. A német birodalmi kormány, mint berlinből táviratozzák, Meline irtól okvetlenül fölvilágosítást fog kérni. Ez pedig a francia miniszterelnököt igen kellemetlen helyzetbe hozhatná, oly helyzetbe, mely a Sztolfov esetet felreismerhetetlen hasonlatosságot tüntet föl.

hallgatni mások nézeteit és bizony nem az igazság és méltányosság szerint jarnának el ha megharagudnánk arra, a ki egyszerűen kifejté saját egyéni meggyőződését. Legfeljebb nem veszik tudomásul az illető kijelentéseit. Ez természetesen szent joguk nekik.

De most t. uramócsom, térjünk a dolog lényegére. Szerintünk a spiritizmus legalább oly értelemben, misent azt a szellemidőzők legnagyobb része hiszi, teljes abszurdum. — Hogy a szellemek közöttünk járkálnának, akár szalonruhában, akár fehér lepedőben; hogy továbbá előtűnk a jövőt leltárnak; hogy nekünk szegény földi halandóknak leveleket írkalnának, a melyekben üdvös tanácsokat osztogatnak, hogy a történelmet korrigálnak, sőt hogy asztaltánczoltatással és lármás zörejjelk adnának jelt magukról, ezeket el nem hisszük, sőt ezeknek a dolgoknak létezését a leghatározottabban tagadjuk.

Hiába állítják ezeket neves spiritiszták, hiába kardoskodnak mellettük előkelő állásu, művelt uri emberek, mi ezeket a kijelentéseket csak akkor hínók el, ha azokat szemünkkel magunk is látánk. Mert igenis, vannak a természetudományok széles körében csudás jelenségek, melyeknek ez idő szerint még magyarázatát adni nem tudjuk; de az ilyen jelenségek létezéséről mindenki szemelyesen meggyőződhetik, az ilyen jelenségek elképzelhetők, sőt értelmes teóriákkal legtöbbször meg is magyarázhatók. De nem így áll a dolog a spiritizmusnál. Erről csakis beavatottak — mint ők mondani szokták — az igaz hívők srezhetnek tudomást.

Részemről azonban meg tudom magya-

rítani a spiritizmus jelenségeit! de természetes ekkor egészen más eredményre fogok jutni, mint azt a valódi spiritiszták teszik. Nézetem a következő: Spiritizma szeánszokra ideges emberek jarnak. Ezeknél kísérletezes közben igen könnyen bekövetkezik, de (megehetik az teljesen egészséges emberekkel is) az az állapot, amit az ideg orvosok hipnozisnak neveznek. Tisztelt spiritizma uram, ne intsenek fejükkel tagadólak, ne protestáljanak ezen kijelentésem ellen. Hiszen a szakember a hipnozistól nem azt várja, hogy ebben az állapotban lévő mélyen aludjék, hogy a vele történetkről semmiféle tudomása se legyen, csakis azt követeli meg, hogy szuggesztibilitása fokozódott legyen! Igenis, a hipnozis nem más, mint egy olyan állapot, melyben az illető a szuggesztivokai kritika nélkül fogadja el. Tagadhatja-e valaki, hogy ily spiritisztikus mutatóványoknál a földolok abban áll, hogy a résztvevők ne kritizáljanak?!... Más szóval elengedhetetlen kellek, hogy a résztvevők ne akadkoskodjanak, — higyjék el kritika nélkül, — hogyha a szeánsz rendezője azt állítja, hogy most itt a szellem, most nagy robajjal közeleg, most ezt, vagy amazt mondta. Avagy tán az ugynevezett spiritizma medium jelenléte nem arra való, hogy a szeánszban résztvevőket faszczinálja, hipnotizálja?!... Igenis, a medium csak elősegíti a résztvevők-nél a hipnozis bekövetkezését, mely mindaddig tart a közönségben, a míg a medium alszik és megszűnik a mutatóványok végével minden különös émozcio nélkül. Magától értetődik, hogy

a mélyen alvó medium fölébresztéséhez bizonyos fogások szükségesek, míg az ugynevezett éber hipnozisban levők (t. i. a nezők) fölkeltéséhez ilyesmik fölélegesek. Ők észrevétel nélkül estek hipnozisba és ugyis ternek vissza az éber állapotba, mihelyt a mutatóványoknak vége van. És éppen ezért nincs is tudomásuk arról, hogy hipnozisban voltak. Ez történet a szeánszoknál, az illetőknek azonban erről halvány sejtelmük sincs és bizonyára el sem hiszik. De menjünk csak tovább. A hipnotikus állapotban levőket könnyen meghaluczinálathatja akarki is. Nem jár ez semmi különös nehézséggel. Ha azt mondom a mediumnak, hogy most megjelenik előtte Shakespeare szelleme, ő nemcsak hogy elhiszi állításomat, de az eszmétársítás ismert elvénél fogva mindjárt eszebe jut az is (ha ugyan tudta valamikor) hogy Shakespeare angol volt, hogy a legzenialisabb költő volt, hogy a 17-dik században élt, hogy ez időáiban mi volt a divat stb. Ha pedig azt mondom neki: kérdezze meg Shakespeare-től, mit szól a korunkbeli szinnürodalomhoz? Akkor a medium — ha alapjában véve okos ember — bölcsezen fogja nekem mondani, hogy Shakespeare ezt vagy amazt mondotta neki, ezt töle hallotta ebben a pillanatban stb.

De hallják ezt a szeánszban résztvevő egyéb hipnotizált egyének is. Mindezekben tehát a spiritisztáknak teljesen igazuk van. A medium látta, de meg hallotta is a kérdéses alakot, de nem a szemével, se nem a fülével, hanem az a gyvelejevel. És éppen ebben rejlik a dolog nyitja. Tudomásunk szerint valódi látáshoz a szem, valódi halláshoz a fül szükséges. Ezeknek a szerveknek a mű-

Sokan
A fran
Miert
Holott
Hol a
Egy ár
Komor
Lenget

Sokan
T. lán
Hogy z
Szövets
D. üzi
Miként
Es elm
Holott

Csak ér
Szabad
Ha, dön
Paranc
Ha, zug
Faure
Megláss
A musz

Tüz lo
Szabad
Benne
Fegyve
E dalla
Nyomál
Csak ze
Szabad

Badeni m
szláv pártokkal
fettelen támog
szonyok gyógi
ról ellenítés h
egy, hogy volta
Most vegre tisz

kövése nélkül m
lag amaz esemé
korébe esnek, s
Eg ha valaki m
hogy a külvilág
képzelőtehetség
Ez az, amit mi
szennazciónak,

A spiritizs
tényleg látak s
kat, a szellemek
(az asztaltáncz
a mi fölfogásun
éberhipn
zett h a n
m á n y o k
e s a l ó d á

Még csak
Az éber hipnoz
ha valaki ügyes
tellenül szükség
idegzetű emberek
lapotban azután
luczinálásra.

Ennyit a
azt akarom Ön
látományai már
nak. Ne foglalj
talmu könyvekk
ily dolgokkal. I
rövidesen helyr
magát testileg
csak bizalommal
látni üdvös tan
híve

Faure Pétervárott.

Sokan nem értik és leszólják
A francziáknak elnökét:
Miért megyen szent Pétervárra,
Holott az ég nagyon sötét,
Hol a szabadság hajnaláról
Egy árva sugár sem beszél,
Komor bitókon pártütöket
Lenget sikongó éji szél

Sokan nem értik és nem érti
T. lán az elnök maga sem,
Hogy zsarnokból, szabad hazából
Szövetéses mikép leszén,
De üzi őt is vakrevanche-düh,
Miként rajongó nemzetét
És elmegyen szent Pétervárra
Holott az ég nagyon setét.

Csak én sejttem s az Isten tudja,
Hogy Pétervárra mért megyen
Ha, dörödjül újra az a régi
Parancs; világhossz legyen!
Ha, zug a marseillaise, a merre
Faure elnök ur csak elvonul.
Meglássátok: nem tűr sokáig
A muszka mozdulatlanul.

Tűz lobog e dal viharában,
Szabadságmámor őserő,
Benne vinarzik hősök leike,
Fegyverre mind; elő; elő!
E dallam gyujt, tűzvész lobog fel
Nyomában, Isten a tanum.
Csak zengj, dörödjött Péterváron,
Szabadság — evangélium!

Sebestyén diák.

Az osztrák válság.

Budapest szept. 3.

Badeni mostanában tudvalevőleg az apró szláv pártokkal alkudozik, hogy megnyerje feltétlen támogatásukat a zilált parlament viszonyok gyógyítására. Ezekről az alkudozásokról ellenétes hírek kerültek nyilvánosságra úgy, hogy voltaképpen eligazodni sem lehet, Most végre tisztán láthatunk.

kövése nélkül mai fogalmaink szerint a külvilág amaz eseményeiről, melyek az érzékszervek körébe esnek, senkisémmé szerezhet tudomást. Ég ha valaki mégis lát és hall, ez már, mint-hogy a külvilágot kizártuk, csak belvilágának, képzelőtehetségének köréből származhatik. — Ez az, amit mi hallucinációnak, vízióknak és szenzációnak, (érzési csalódásnak) hívunk.

A spiritiszták tehát az ő fogalmuk szerint tényleg látnak szellemeket, hallanak robajokat, a szellemek nekik jövődőt is jósolnak (az asztaltánczoltatás pedig éppen semmi), de a mi fölfogásunk szerint mindezek csak az éber hipnózis előidézéséhez ugyan előnyös, ha valaki ügyes de ezen feltétel sem okvetlenül szükséges. Egészen egészséges, erős idegzetű emberek is hipnotizálhatók s ily állapotban azután már ők is alkalmasak a hallucinálásra.

Ennyit a szellemidézésről. Most még csak azt akarom Önnek t. uram öcsém megírni, hogy látományai már határozott idegességre vallanak. Ne foglalkozzék ilyen spiritisztikus tartalmu könyvekkel és egyáltalában ne törődjék ily dolgokkal. Így el fogja érni, hogy nyugalma rövidesen helyreáll. Jól fog aludni, összeszedi magát testileg, lelkileg. Különben forduljon csak bizalommal orvosához, ő majd el fogja látni üdvös tanácsokkal. Öszinte tisztelettel, híve

n. b.

A Mattino bécsi levelezője, hosszabb beszélgetést folytatott annak a végrehajtóbizottságnak egy tagjával, melylyel az osztrák miniszterelnök alkudozott. A beszélgetést a következőkben adjuk:

— Megegyeztek-e a többséget alkotó pártok egymás között és a kormánnyal a most folyó értekezleten?

— Minden tekintetben a legjobb egyetértés jött létre: egyes apróbb kérdések, melyek az idő rövidségénél fogva sem voltak megvitathatók, természetesen még elintézetlenek, de bizonyos, hogy ezek sem fognak sok vizet zavarni.

— A kormánynak az értekezleten tett kijelentései tették-e azt a benyomást, mintha a kabinet szolidáris volna?

— Minthogy Badeniék ez a nyilatkozata mely szerint ezentul a többséget alkotó pártokra akar támaszkodni, minisztertanács határozata alapján tették meg, feltehető, hogy a kabinet egységes, szolidáris. De bizonyítja ezt az is, hogy egyetlen miniszter sem tiltakozott e nyilatkozat ellen. Így tehát a legközelebbi jövőben nincs kilátás részleges kabinet-válságra.

— Micsoda eszközökkel akarja a többség az obstrukciót elfojtani?

— Mihelyt a parlament összeül a házszabályokat meg fogják változtatni és pedig oly mértékben, hogy jövőre még a számszerint legnagyobb part sem lesz képes a parlament gépezetét obstrukcióval megállítani. A többséget alkotó pártok szívesen vették volna, ha a kormány magára veszi e reakcionárius ujtásért az ódiomot és a felelősséget illetőleg, ha Badeni a házszabályokat az osztrák alkotmány tizenegyedik szakaszával változtatja meg. Erre azonban a kormány nem volt hajlandó. Így tehát a többség elhatározta, hogy erőszakra erőszakkal fog felelni és nem ijed meg a németek passzívításától sem, melylyel az obstrukciók újabb fenyegetnek.

— Mikor kezd meg a parlament a munkásságát?

— Szeptember 20 és 30-ika között. De hogy a házszabályok revízióján kívül mi lesz a programja, az egyelőre még nincs meghatározva.

Ausztriában a politikai helyzet egyre zavarosabb lesz. A zürzavaros állapotot legújabbban a néppárt magatartása még inkább komplikálja.

A „Vaterland” szombati száma azzal a fenyegetéssel áll elő, hogyha a kormány nem terjeszt elő keresztény (?) felfogásnak megfelelő munkaprogramot, akkor a katolikus néppárt kilép a többségből.

Az összes bécsi lapok ezzel a hadüzenettel foglalkoznak, melyek közt a hivatalos választ a Fremdenblatt adja meg, mely a lap élen a következő:

Igen könnyen megmagyarázható, hogy abban a pillanatban, a midőn a kormány és a többség között folytatott tanácskozások eredményei részleteiben meg nem ismeretes azokat hamis világításban tüntetik fel. Anélkül, hogy belemennék az ilyes hűszelések közelebbi megvilágításba, illetékes helyről fel vagyunk hatalmazva annak a konstataálására, hogy úgy a kormány, mint a többség el vannak határozva arra, hogy a jobboldal által e hó elsején kiadott nyilatkozat értelmében egymást kölcsönösen támogassák. Ezen tanácskozások közben a többség pártjai a szolidáris eljárás szükségességét feltétlenül elismerték és ehhez ezentul is ragaszkodni fognak. Az ügyek ilyen állása mellett magától értedődik, hogy úgy a kormány mint a többség mindennekfelett e normális parlamenti tanácskozások helyreállítására fognak törekedni.

Rendkívül fontos a helyzet további alakítására nézve a prágai Politik híre, hogy az ifju csehek bizalmi férfiai csak szeptember huszonnyolczadikán gyűlnek össze tanácskozással és e régből azt a kerelmet intézik gróf Badenihez, hogy a Reichsrathot ezen időn tulra hívja össze.

Ez a hír is megerősíti azt a felfogást, hogy dacára egyes tendenciózus hírlapi köz-

leményeknek a kormány és a többség pártjai közt végleges megállapodás nem jött létre és az csak a jobboldali pártoknak azon általunk már jelzett konferenciáján fog végkép létesülni, melyet közvetlenül a Reichsrath összehívása előtt fognak egybehívni.

A cseh konzervatív nagy birtokosok vasárnap délelőtt Prágában gyűlést tartottak és Scwarzenberg Károly herceg indítványára elfogadták a következő határozati javaslatot:

„A cseh királyság konzervatív nagybirtokosságának egybegyűlt választói ragaszkodnak az eddigi programhoz, mely a konzervatív alapelveknek vallási és politikai tekintetben való ervényesítését, Ausztria összes népeinek egyenjogusítását, valamint az egyes királyságok és országok jogainak védelmét és megóvását óhajtja és arra törekszik, hogy a birodalom egységének és hatalmi állásának fontartása mellett az anyagi érdekek is bathatósan előmozdításának. Az egybegyűlt a jelenlegi többségűek a reichsratban, az igazságnak, a párt által mindenkor képviselt elvek és a királyságok és országok autonómiájának kibővítése alapján történt megalakulását üdvözlök, képviselőiknek feltétlen bizalmat szaraznak helyeslik eddigi magatartásukat, és elvárják, hogy a párt képviselői programjuknak változhatatlan alaptételeihez tántoríthatatlanul ragaszkodni fognak.”

TARKA-ÉLET.

Az érték.

„A történelmi nevezetességű csontoknak, — a melyeknek eredete egybíránt megállapítva nincs — a ládából történt elidegenítése sem lopást, sem valamely más, büntető törvénykönyvünk intézkedése alá vonható büntendő cselekményt nem képez; meri a lopás vagyoni elleni deliktum lévén, annak tárgya csak vagyoni értékkel bíró ingó dolog lehet, ilyennek pedig a leirt körülmények között voltcsontok nem tekinthetők s azok elidegenítése büntető törvénykönyvünk más rendelkezése alá sem vonható.”

A székesfehérvári törvényszék.

Az anyagiak korát éljük, az bizonyos, nem úgy, mint annakelőtte.

Az ifju szerelmesnek nem kell már a holdsugár, meg a lombsugóság; ellenben egy czvikipuszit nem ad száz epedő sohajlásért. A hazafi sem igen óhajt martirhálalt szenvedni elveieért; ellenben egy kis viczinálist szívesen elfogad — elveieért. A kegyelet is átváltozott manap némiképen. Kedveljük az arany, ezüst ereklyéket, de nem sokra becsüljük a csontokat. Még a királyi csontokat sem.

Ezt a székesfehérvári törvényszék mondotta ki. Megmondotta hogy a királyi csontok nem képviselnek értéket. Tehát szabad ellopni őket.

A székesfehérvári tanács gondoskodik róla, hogy el is lehessen lopni őket. És ez így helyes.

Elvégre is nem járja, hogy egyes testületek monopolizálják a királyi csontokat szét kellene osztani őket. És pedig érdem szerint. És mivel manap a rang az érdem, hát rang szerint.

A miniszterelnök a koponyát kapná. Minisztereket egy-egy királyi lapoczkával tüntetnének ki. Már az államtitkár megelégedhetik egy karral, egy miniszteri tanácsos egy lábszarral. A főispán boldognak érezheti magát, ha királyi oldalbordát kap. A polgármester hüvelykujját kapná, a királyi tanácsos egy zápfogát.

Igy, így kellene ezt csinálni. Addig is azonban csak lopjuk őket.

És ez út épen szeget a fejünkbe. Mert a mit lopni szoktak, annak mégis csak van valamelyes értéke, a minek meg értéke van, azt lopni nem szabad.

Tehát csak egyféleképpen lehet értelmezni ezt az ítéletet. Tudniillik, hogy a székesfehérvári törvényszék előtt nincs értéke a királyi csontoknak, de a közönség előtt van.

És erre nézvést a holmi igen hasznos indítványunk volna.

Lopjunk el ünnepélyesen a királyi csontokat a székesfehérváriaktól. Magyar királyaink megerdemlik, hogy ne az éj homályában lopják el földi maradványaikat.

Vaiami általános nemzeti ünnepnapot kellene választanunk a lopás idejére. Prem József ünnepi ódát írhatna rá. A koporsókig ifjú szüzek állnának sorfalat. A veteránok öromriadót fujnának, Bánffy Dezső pedig diszmagyarban lopná el a csontokat hosszabb beszéd kíséretében. (a hosszabb beszédet az ünnepély komolysága érdekében nem ő mondaná.)

... Vannak nekünk más drága hamvaink is. Ott nyugosznak a rodostói temetőben. Csókkal borítjuk a fűszálat is, mely fölöttük sarjad. Nem királyi hamyak ezek, hanem csak a magyar nemzet legdicsebb eseményének korai. Ezek a hamvak háborítatlanul pihennek az anyaföldben.

... Ezeket nem lopja haza senki!

(Ne.)

Debreczen városa a múlt hóban.

— Saját tudósítónktól —

— A közigazgatási bizottság ülése. —

Debreczen, szept. 6.

Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottsága tegnap tartotta rendes havi ülését a főispán távollétében S i m o n f f y Imre kir. tan. polgármester elnökele alatti, melyen az egyes szakfeladatok előterjesztették a város múlt havi állapotáról szóló jelentésüket. Ugy a jelentésük, mint az ülés többi fontosabb tárgyait a következőkben ismertetjük:

Polgármesteri jelentés.

A múlt hóban a közbiztonsági állapotok a következő számok mutatják: a rendőrség letartóztatott lopásért 10, testi sérülésért 2, kihágásért 144 összesen 156 egyent, átadtak közülök a kir. ügyészségnek 12. A városról eltolonczoltatott 48, a városon keresztül tolonczoltatott 38, kényszerítve el elutasított 60 egyen. — A rendőrfőkapitányság, mint I. fokú iparhatóság különböző ipa agak önálló gyakorolhatására iparigazolvánnyal vagy iparengedélyvel 26 egyent látott el s ezekből összesen 160 frtot vett be ipardij címén a házipénztár ipariskolai célokra. Ipar törvény ellenes kihágásért megbüntetett a kapitányság 6 egyent összesen 20 frt erejéig. Munkakönyv 49 drb. id. igazolvány 2 drb. ada ott ki.

A főorvos jelentése.

A közegészségi viszonyok aug hóban a juliusiaknál valamivel kedvezőlenebbek voltak mert több megbetegedés és több haláleset fordult elő. megbetegedések leginkább az emésztő szervek surutos bántalmaiból állottak szörvanyosan vörheny (4) difteritisz (2) hasi hágy-máz (3) és kanyaró fordult elő a ragados betegségek közül a zárjelben levő számok a halállal végződő eseteket mutatják.

Népesedés.

S z ü l e t e t t a város bel és külterületén elve ev ref 76 fi 74 nő = 150, ag. hiv. n. 2 fi 4 nő = 6, róm kath 20 fi 20 nő = 40, g. kath 5 fi 3 nő = 8, izr 9 fi 11 nő = 20, összesen 112 fi, 112 nő = 224, m e g h a l t a város kül és belterületén ev ref 72 fi 64 nő = 136, ag er 1 fi 2 nő róm kath 18 fi 13 nő = 31 g. kath 1 fi 3 nő = 4, izr 3 fi 4 n. = 7 összesen 95 fi 86 nő = 181, tehát a születések 43 esettel muljak feül a halálozásokat. A múlt hó folyamán házasságra lépett ev ref 18, izr 5 vegyes 7 összesen 28 pár.

A banki zugiskola.

A múlt év decz. 29-én a t. főügyész a közig. bizottság megbízásából megvizsgálván a ker. kapitányságok, mint községi bíróságok működését, azt jelentette, hogy a banki erdőségben egy S i p o s Ignác nevű allitólagos tanító engedély nélkül iskolát tart fenn. Ennek

folytán a bizottság januári ülésében felkérte a tanfelügyelőt, hogy nevezett tanító működését kísérje figyelemmel. E ő t v ö s K. Lajos kir. tanfelügyelő ennek megfelelt s a banki erdőben egy rendőrfogalmazó segítségével felkutatva az iskolát, mely egy parányi 14—15 □ méternyi területű földes és sötét szobában volt, ugyanott volt a tanító ágya és konyhája is, volt 11 beirt iskolaköteles növendéke. Cselekvénye törvénytelen ségeről felvilágosítva nyervén, kijelentette, hogy felhagy a tanítással. Ezzel a zugiskola kérdése el van intézve, de mivel e környéken legalább 40 iskolázatlan gyermek van, a bizottság utasította a tanácsot, hogy a banki erdőben községi tanyai iskolát állítson fel.

Községi iskolák.

A közig. bizottság tegnapi ülésén került tárgyalás alá a vallás és közokt. miniszternek az alami iskola felállítását megtagadó rendelete, melyre a bizottság a következő nagyfontosságú határozatot hozta: A rendelet ezuttal tudomásul vétetik és a városi tanács felhívatik a községi iskolaszék jun. 21-én tartott üléséből kelt határozat javaslata (5% iskolaadó. Szerk.) alapján községi iskolák szervezésére s ebbeli eljárása felől még ez évben jelentés tételre, amelynek alapján esetleg újabb felterjesztést teend bizottságunk a törvény szerinti iskolafenntartási terhet már teljes mértékben viselő város területén állami népoktatási intézeteknek is felállítására iránt.

Az iskola és övökötelesek összeírása.

A népoktatási és kisdudóvási törvények értelmében az iskola és övököteles gyermekeket minden márczius havában össze kell írnia a közigazgatási hatóságoknak. Ezt a köteleseget Debreczen városa a kerületi kapitányságok által eszközöli. Az idei összeírás ellen a miniszteriumnak több rendbeli kifogása volt, mire E ő t v ö s K. Lajos kir. tanfelügyelő javaslata a közigazgatási bizottság azt felbírálván utasította a tanácsot, a külső területeken újból házakénti összeírást foganatosítsion. A tanács ezt a mezőrendőrkapitányság által e végeztette s beterjesztette a munkálattal a közig. bizottságnak, mely azonban még mindig nem volt megegedve és a hiányok pótlására a tanácsot azzal utasította, hogy munkálatait szept. 15-éig terjessze be. A tanács ezt kivihetőnek nem tartotta és aug 21-iki üléséből ártirt a közig. bizottságnak, hogy az átdolgozás követelésétől álljon el. A közigazgatási bizottság azonban az ügyben nem határozott érdemlegesen, hanem az átiratot felebbezésnek minősítve az ügyet érdemleges elbírálás végett a közokt. miniszteriumhoz terjesztette fel.

A tanfelügyelő bucsuja.

Referá umait elvőgezven, még egy jelentést adott be a kir. tanfelügyelő, — bejelentven áthelyeztetését, hangsúlyozva, hogy a tanfelügyelő működése alatt Debreczen közig. bizottságát folytonos haladás jellemezte az iskolák fejlesztése és kormányzása terén s adja Isten — ugymond — hogy a népnevelés ez atyai bölcs gondozása bőven teremje meg Debreczen sz. kir. város közművelődése és elshaladása mezején aldasait! A bizottság a jelentést tudomásul véven egyben távozó tanfelügyelő urnak városunkban működése ideje alatt tanúsított hasznos és sikeres működésének elismerésül köszönetét, távozása felett pedig sajnálatát fejezte ki.

Fogházi állapotok.

S i m o n f f y Béla k. ügyész jelentése szerint a debreczeni kir. törvsz. fogház állapota aug. hóban a következő volt: Jul. végén fogvy maradt 89 férfi, 15 nő, ezekhez jött 44 férfi, 11 nő, elment 37 férfi, 7 nő, az állayot 93 férfi, 21 nő, kik összesen 3392 napot töltöttek ott, ugy hogy az átlagos napi létszám 109 volt, a rabmánka jövedelme 91 frt 56 kr volt, osztalékul a raboknak 20 frt 30 kr jutott. Az általános állapot kielégítő.

A pénzügyigazgató jelentése.

Egyenes adóban befolyt 100215 frt 15 kr, a múlt év aug. havával szemben több 22209 frt 92 krral, a f. évi aug. végével mutatkozó 296.346 frt 74¹/₂ kr hátralék a múlt

évinél több 8778 frt 66 krral, ami újra a szegényedés újabb bizonyítéka. Hadmentességi díjban befolyt 40 frt 10 kr. a múlt évinél kevesebb 154 frt 65 krral, a hátralék 11028 frt 02 kr, a múltévinél több 8877 frt 97 krral. Az illetekek és monopóliumok közül emelkedett a jogilletek, a többiek apadtak a múlt évihez képest.

Egyéb ügyek.

A fentiekben kívül adóügyi felszólamlások képeztek az ülés tárgyainak számban elég tekintélyes részt, valamint felebbezések, melyek közül különösen a főmérnök javaslata folytán keletkezett határozatok érdemelnék említést. Az egyik Nagy Jakabnak a kiadott s később felfüggesztett — azóta azonban végleg kiadott sertéshizláló telep engedélye ügyében beadott felebbezése volt, melyet a dolog mai folyamánaihoz képest félretettek, — a másik Vadon Sándor ügyvédeknek a nagyváradi utca szabályozási vonalának kitzés ellen beadott felebbezése volt, amelyet, mivel Vadon Sándor az építkezéstől elállott s egyes utcák szabályozási vonalának kitzése csakis a czélbavett építkezések esetén van szokásban, — hatályon kívül helyeztek.

Ezzel az ülés véget ért.

Ujdonságok.

* **Krudy Gyula gyászja.** Részvétellel értesítünk Nyiregyházáról, hogy Krudy Gyula tehetséges fiatal hírlapíró fivére Krudy Béla volt honvédhuszár hadnagy hosszas szenvedés után elhunyt Nyiregyházán.

* **A virilisták névsora.** A városi tanács a következő hirdetést bocsátotta ki: A törvényhatósági bizottság legtöbb adófizető tagjainak (virilisek) névsorát az 1886-dik évi XXI. t.-czikk alapján minden évben az igazoló választmány állítja össze s illetve igazítja ki s ugyanezen törvény 26. §-a szerint a sorrend megállapításánál az állami-, felekezeti-, törvényhatósági-, községi-, és magánintézetek tanárai, a tudományos akadémiák tagjai, az akadémiái művészek, a folyóirat és lap-szerkesztők, a lelkesek, az ipar és kereskedelmi kamarák bel és kültagjai, ugyszintén a magyar állam-erényes okl. véll ellátott tudorok, tanárok, ügyvédek, bírák, orvosok, mérnökök, építészek, gyógyszereszek, sebészek, bányászok erdeszek gazdászok, gazdatisztek és állatorvosok összes egyenes állami adója kétszeresen számítatik; továbbá a gérv vagy atya, állam-adójában a no, valamint a kiskoru gyermekek állami adója is beszámítandó, ha a nőnek vagy kiskoru gyermekeknek vagyonát kezeli, Ehhez képest értesítik a város érdekl. lakossága, hogy a legtöbb adófizetőknél hivatalos kimutatása a polgármesteri titkári hivatalban a folyó 1897 évi Szeptember 8-ik napjával kezdődő 8 napi közszelemlére kitétetni rendeltetett, ott az megtekinthető s ha az illetők ezen névjegyzék ellen felszólalni kívánnak és illetve adójuk kétszeresen beszámításának kedvezményét a jövő 1898-ik évre igénybe venni óhajlják: e végett a Vecsey tanácsnok hivatali helyiségben ülésező Igazoló választmány előtt a f. 1897 évi Szeptember 17 és 18 napjain d. e. 9—12 és d. u. 3—6 óráig szóval vagy írásban jelentkezzenek és jzagsultságaikat igazolják mivel későbbi felszólalások figyelembe vétetini nem fognak. Debreczen, 1897 szeptember hó hatodikán A városi tanács — Az ideiglenes névsor szerint 1000 frtnál több adót fizetnek: Steinfeld Mihály (mh.) 10030 frt 04 kr. Hartstein Péter 5263.41. Csanak József 3216.40. Sesztina Lajos 2719.44. Vecsey Zoltán 2408.44. Kövesdi János 2167.39. Jambor Ferencz 1825.06. Liptay Miklós (mh.) 1754.81. Biedermann József 1692.15. Fried L. o és Dániel 1674.90. Simonffy Imre p. m. 1959.05. Reichmann Armin 1543.98. Dragota Miklós 1537.80. Kaszanyitzky Endre 1520.69. Áron Miksa 1466.18. Györfly Aladár 1348.40. Kardos László 1295.92. Fried Emil 1119.24. Tóth István 1088.8. Weichinger Károly 1051.71. Horváth István 1066.54. Banyai István 1063.75. Nagy Jakab 1050.10. Öry Mihály 1032.04. Stern József és Győző 1023.79. Dr. Ujlassy József 1014.13.

* **Véletlenül elsült fegyver.** H. Szoboszló S z i l a g y i Juli 31 éves nőt egy véletlenül elsült fegyver agyonlőtte. A vizsgálót megindították.

* **A cigarettázás következménye.** Kis Sándor H Szoboszlói 13 éves fiúcska addig cigarettázott míg elszenderedett s az alvó fiú gatyája a leesett cigarettától lobbogott és a fiún súlyos égési sebeket ejtett. Rettenetes kínok és fájdalom közt halt meg nyolcz napi kínódás után.

* **Szerencsétlenül járt talyigás.** J e n y Janos 42 éves földesi talyigás oly szerencsétlenül borult le talyigájáról hogy az esés következtében agyarakódást kapott és e bajába meg is halt.

* **Az építési és rendőri bizottság.** vasárnap d. e. 10 órakor tekintette meg az új izr. templomot s mivel azt teljesen rendben lévőnek találák, megadták a használatra az engedélyt. J e n voltak: Margittay r. kapitány, Stahl Géza főmérnök, Sesztauber városi mérnök, Reichmann hitközségi elnök s dr. Burger jegyző.

* **Családi bajok miatt a halálba.** S c h w a r z Jakabné férjétől külön élő 50 éves asszony ma regg. 8 es 9 óra között szótájának ajtó sarkára 4 szegyet vert s négy-szeresen cukor zsineget cavarva rá, magát felakasztotta. Nála lőkö urkaöcse ma délben hazatérve vette észre a borzasztó tettet és rögtön orvost küldött az odasiető dr. B a l k a n y i orvos levágatta a már rég megmeledtetett hulat, s a beállott halált konsztatálva intézkedett, a halottakat a bonczházba való szállítására. A folytonos rossz viszony a melyben ferjével élt késztette őt e kétségbeesett lépésre.

* **Három kosár lopott szőlő.** Ott van három kosárban a mezőrendőr égnél a szép és finom fajta szőlő, amit a rendőrök lelek az éjjel a kápolna körház mellett. — A szőlő tolvaj valószínűleg neszt hallva megijedt s ijedében mindent feladva s pihenő helyéről elszaladt, otthongyva fradsága eredményt — a lopott szőlőt.

* **Hatvannyolcz éves életút.** S z a b ó József 68 éves H. Nánási ember életuntagság ó, mikor senki sem volt otthon a szoba mestergerendájára akasztotta magát.

* **Pálinkával megölt gyermek.** E r d ő s Viktor 5 éves fiúcskával kelletlen anyja annyi pálinkát itatott egyszerre Kabán, hogy heveny mérgezés következtében a gyermek meghalt.

* **Tizenegy pakli gyufát ivott.** Szeretett mint anyai mas — es úgy járt, mint anyai mas — családott . . . Szegegy kis szive teve volt fájdalommal. Megtörte az egysz-rű leánykát a család és azok kiknek a csapást nyihitni és őt vigasztalni kellett volna szemrehányást tettek neki szerelm-ér, azért mert hit — mert szeretett és családott. Érezte az elhagyatottságot, nem volt ki et vigasztalja s a szülői szemrehányást eltaszításnak vette és sötét tette határozta el magát . . . Szegegy zaklatott szive nyugalmra vágyott megpihenni örökre a hol nem faj s mmi — s mérget ivott. Tegnap számunkban írtuk meg, hogy dr. S z a l a y B e l a szobalánya Bertalan Juli hazuról öngyilkossági szándékkal távozott el. Hozza tartozó csak bucsu s ráiból sejtették sötét szándékát s a dolgot rögtön jelentették a rendőrségnek és a nyomtalanul elűnt leány feltalálására indultak. Ege-z nap hasztalanul keresték a leányt mindenütt, míg végre este felé sikerült a nagyerdőn megtalálni éppen akkor midőn azon gondolkozott, hogy mikép váljon meg unott életétől, mivel bár 11 pakli gyufa mérget odtotta fel és itta meg, de azt gyomra nem tűrte meg sőt minden különösebb eredmény nélkül kibányta. Eppen megtalálása percében határozta el, hogy a helyi gőzös kerekéi elé veti magát. Nagy nehezen sikerült rábírní, hogy hazá menjen. A leki gondoktól elcsigázott és törődött leányt otthon ágyba fektették és dr. S z a l a y B e l a vette gyógykezelés alá.

* **Az izr. templom felavatása.** Holnap d. e. 10 órakor avajja fel a debreczeni izr. hitközség ujonnan épült páratlan szépség templomát. Az ünnepélyt rendező bizottság

hetek óta lázas tevékenységet fejt ki, hogy az ünnepély az alkalom komolyságához mért rendben menjen végbe s ez iránt meg is tette a szükséges intézkedéseket. A hitközség érdeke és méltósága megkívánja, hogy ezen magasztos ünnepélyt, melyre nagyszámu előkelő közönség van meghíva, példás rendben folyon le. Ezen tudattól áthatva bizalommal fordulunk a t. cz. közönséghez abbeli kéréssel, hogy a rendfentartókat a rend fenartása iránti törekvésekben támogatni sziveskedjék. Minden imaszek tulajdonos vagy bérlő hazigazdának tekintheti magát s mint ilyennek nem szabad azon fenakadnia, ha ez alkalomból esetleg nem az a hely jutott neki, mely őt joggal megilletné, de a melyet fenn kellett tartani a meghívott vendégek számára, foglalja el hát szép esendben a t. helyet, melyet a rendező számára kijelöl és tartózkodjék a hangos rekriminálástól, nehogy a rendezővel szembe kerüljön. A női imaszek könnyebb feltalálhatása czéljából főleg a páros padokhoz a jobb oldali feljáró, a nem párosokhoz pedig a baloldali feljáró vezet. A »K« betűvel jelölt padok az I-ső karzatban vannak, az »O« betűvel jelöltek pedig az II-ik karzatban. — A női beépő-jegyek rózsaszínűek. Ügye ni kell tehát a belépő jegy-jelzésére. A jelzéssel el nem látott női imaszek a II-ik karzatban vannak. A szentélyvel szemben lévő II-ik karzati középhegy az enekkor számára van fenartva. Miután az ünnepély pontban 10 órakor kezdődik, kéretnek a meghívott vendégek és a hitközségi tagok, hogy helyüket korábban foglalják el, nehogy az ünnepély elmaradjon.

* **Hirdetés.** A nagyváradi m. kir. bábaképezden az 1897/8 evi teli tanfolyamra a beiratások 1897 okt. hó 1—10 ig tartatnak. Felvételt vegett szükséges okmányok: Honossági s keresztlevel, valamint esketési, erkücsi s orvosi bizonyítvány. Kelt Nagyváradon, 1897. szept. 5-én. A nagyváradi m. k. bábaképezde igazgató ág.

* **Egy kis gyermek játéka.** P á l f i Lajos nádudvari 1 és 1/2 éves fiú adeig játszóatott az udvaron, míg a szeker rudról leálló nyaklomba nem darta fejet, de e játék közben valahogy elesett és esésével magát megfajtotta. Mire észrevettek, halva volt.

* **Gyufamérget ittak.** H. Nánási N y a k a s Z s ö l i 22 éves menyecské mert az ura rosszul bant vele gyufamérget ivott és meghalt. — S z a b ó Luiza szöte Nánási leány szerelmi csalódás következtében ivott gyufa odatot és sikerült magát elpusztítani.

x **Alföldi Károly** táncszkoláját szeptember hó 11-én szombaton nyíja meg. Beiratások szöközőh-tök lakásán Péterfia-utca 980. sz. a. saját ház.

Távirat.

A szabolcsi millenniumi emlék.

Nyiregyháza szept. 5. A Debreczeni ered. táv-Szabolcsmezeye millenniumi emlékének ma leleplezték le nagyünnepélyességgel. A millenniumi emléket a Tisza partján fekvő honfoglalás-kp-beli Szabolcs várában, a vár legmagasabb pontján emeltek. Az emlék 5 meter magas obeliszk s a következő feliratot viseli:

Nyugati oldalon: 806—1896. Szabolcs honfoglaló vezér s a szentnek nevezett László király emlékeül emelte Szabolcs vármegye közönsége 1897.

Keleti oldalon: A honfoglaláskor pihenő, 1092-ben országgyűlési tanácskozás helye volt a magyarnak e vár.

Északi oldalon: Elmult egy ezer év, Annak állj mint őre, És légy buzditó jel, A munkás jövőre.

A déli oldalon: Hirdesd, mig a világ, Hirdesd, mig napja tart, Hogy helyén találja Harcz, munká a magyar!

A leleplezési ünnepély vármegyei dísz-közgyűléssel kezdődött, melyet, mint ezelőtt 800 évvel az országgyűlést, Szabolcs-várában tartottak.

D. e. 10 órakor érkeztek a vendégek külön vonaton Kis Várdára s onnan kocsikon a szabolcsi földvárhoz, hol a közgyűlést tartották a szabad ég alatt. Debreczen város közönségét a városi tanács nevében Oláh Karoly és Bészler tanácsnokok képviselték.

Az ünnepély sorrendje a következő volt:

A szabolcsi és balsai püspökökbe járó tanulók egy hazafias dala után T o m o r i András szabolcsi lelkész imát mondott, mely után br. Feilitzsch Berthold főispán megnyitotta a rendkívül közgyűlést. Dr. Jósza András a szabolcsi várról írt ismertető leírását felolvasta. Az ünnepi beszéd, tartotta K o r n i s Ferenc bizottsági tag, a debreczeni nemzeti p. elnöke. A vármegye alispánja átadta az emlékoszlopot, de Veres Ferenc képviselő tag Szabolcs község nevében átvette az emlékművet A tiszaháti dalárda alkalmi éneke után zikalmi szavaltat következett Elnök be-zárta be a rendk. közgyűlést.

Presbiterium.

Debreczen, szept. 7.

Nagyra van felfújva, nagynak, igen fontosnak deklarálva az a kérdés, amelylyel református egyházunk vasárnapi presbyteri gyűlése foglalkozott.

Bizonyos, hogy ugyanez a kérdés a helyi apokban is tárgyalva leend még pedig tárgyalva, úgy mint minden kérdés, a politikai pártállás szempontjából.

És felek, hogy t á r g y a l v a lesz a — úgy mint máskor — a mi egyházunk s egyházi szervezetünk hiányos ismeretével.

Abból a célból hát, hogy kellőleg legyen megvilágítva a dolog: a következőkben tiszta alakban akarom bemutatni magát a kérdést s aztán a törvénteket.

Egyházi törvényünk 21. §-a teljes határozottsággal előírja, hogy a presbiterium tagjai a lelkészek, gondnokok, annyi tanító, a tanító testület és kántorok által választva, a hány lelkésze van az egyházközségnek — és a hol az egyház által fenartott gimnázium is van, annak egy tanára a többi tanár által választva s aztán az egyháztagok által választott egyenek.

Több tagja nincs. Több tagot a törvény nem ismer. Hogyan jó hát elő — kérni minden természet észjárásu ember — az a kérdés ami a vasárnapi gyűlésen fenforgott, hogy tudniillik még több s más tagok is legyenek behiva — s mi is hát a kérdés — kik lennének behiva a

Az a kérdés, hogy mi tul menjünk? törvényen, hívjunk, hivatunk be más és több egyeneket presbiterekül, behivatjuk a felsőbb leány nevelő intézet s aztán a főiskolai jog és theologiai s tanítóképző intézeti tanárokat vagy ad notam gimnásium ezek egy-egy tagját az illető tanárok által választva.

Ez a kérdés. — Látni való hogy ez ma-ban sok kérdést involval — s éppen azt is hogy ha a gimnásiumi tanárkar egy képviselőt küld, ugyan miért ne küldjön már a jogi, theologiai tanárkar három, a tanítóképző kettőt, hogy aztán így is kifejezésre jusson a magasabb képzés sat. Azonban most még az a kanapé kérdés nem kérdés. — Azért hát — s más részletkérdéssel ne foglalkozzunk, csak menjünk vissza a főkérdéshez.

Hogy került ez felszínre? Meg nem tudnám mondani mikor s hogyan született meg. — én csak azt tudom, hogy megszületett.

De azt is tudom, hogy aki ezt megszülte az viselni tartozik eme kérdésnek minden odiumát s ha ebből a kérdésből a debreczeni ref. egyházra kár háramlik vagy csak bántó bírálat, itélet hangzik is ellene, úgy viselni tartozik a kárért való felelősséget s az igazságtalan bírálat miatti bosszuság kellemetlenségeit s szerző felelősségeit is.

Mert ha a kérdést meg nem fabrikálja, úgy választják s alakítják a presbyterium a törvény szerint s később sem veheti szemére a debreczeni ref. egyháznak senki, hogy az illető tanárokat nem hívta be, mert hiszen azzal nem tartozott — de azt sem veheti szemére, hogy e be nem hívás által van, a mely jog gyakorlásához való jogra tette volna magát érdemelemre, mert hiszen a törvényen túl nem mehetünk, többet, mint amennyit az meg enged, mi sem t-hetünk.

Es ha nem fabrikáltatott volna meg ez a kérdés, nem folyta egyházunkba az a meddő vita, amelyik a jó ég tudja hányadszor ujt meg s hányadszor fog megújulni s vonja el a kötelesség szerű elintézésre való egyéb dolgok előtt az időt, az érdeklődést, amiből egyházunknak eddig is hátramaradása van.

Azonban szinte hallom s készséggel ismerem, hogy azért fabrikálta meg a kérdést valaki, mert az által ha behívjuk, bevonjuk a tanárokat, ezzel jogot szerzünk arra, hogy az egyházkerület a debreczeni ref. egyházat a jog, a theologiai akadémia s a tanítóképződe fenntartójának tekintse s mint ilyen a kerületi gyűlésen több jogokban részesítse.

Nos hát ez az a kérdés, melyet csak elfogult s naiv ember követhet el, de amelyet a természetes egyszerű gondolkodású ember elhinni nem tud s logikusnak sem ismer.

Minden példa rossz, de arra alkalmas, hogy a kívánt értelmet kihámozza belőle, ki kevés szóból akar és tud valamit megérteni.

Az én alábbi példám is lehet sánta, de érteni lehet belőle.

Ha vömmel az én dolgaim felől tanácskozom s vömnek dolgaiban befolyást engedek vajon jogot nyertem-e ezzel ahhoz, hogy nászom ügyeibe én is beleszóljak?

Ha a nászommal, vömnek szüleivel, elhíhetni tudja ezt valaki úgy megadom magam nem ő a naiv, én vagyok a rideg, a hihetetlen Tamás.

De akkor én tovább fogok menni, mint az a valaki, akkor követelné fogom, hogy attól a Debreczen városától, melylyel viszonyunk éppen oly régi s tenső mint a kollegiummal s amelynek polgármestere jó szerint hi atva van mindig a mi főgondnokunk lenni, tehát, hogy attól a Debreczen városától hívjunk be néhány tisztviselőt, például a közigazgatási általános szakkól a főjegyzőt (a mostani főjegyző apjának úgy is hervadhatlan érdemei vannak egyházunknál) a közegészségi és az árva ügy s talán a rendőri szakkól is egyet.

Es ha ezáltal jogot nyerünk Debreczen város ügyeibe hathatósan befolyni, akkor már valóssággal gratulálók magamnak is és sugva megmondhatom már most, az egyetemnek is, mert akkor lesz, bizonyosan lesz egyetem Debreczenben.

De meg vissza kell tennem a kérdéshez, ennek azon részéhez, hogy ha mi ellenére megszorítottanank a presbyterium számát a tanárképviselekkel vajon mi történhetnek.

Hát az is megtörténhetnek, hogy a megtisztelni kívánt tanári karok megköszönnek a mi meghívásunkat s tisztelttel félre tennék, ezt mondván, hogy ők a törvényt ismerik, a miben őket részesíteni jogunk nincsen, abban ők a felajánlott részesedést el nem fogadják, így a jogtalan-ág elkövetésében nem lesznek társakká.

E válasszal sem lehetne ugyan dicsekednünk s nem re lamálhatnánk azzal jogot at sem, azt mondván, hogy akartuk volt részesíteni presbyterialis jogokban a tudományi fakultásokat s dokumentálni azt akartuk evvel, hogy mi tartjuk fenn azokat s arról nem tethetünk, ha ők nem élvezték, nem fogadták el a felajánlott részesedést, mit bizony eféle alap nem jog alap, hanem csak képzelődés.

Azonban eltekintve e választól nagyobb baj volna az, ha az illető tanártestületek elfogadnák a meghívást s maguk közül presbyterter választva, azt el is küldenek gyűléseinkre.

A törvény szerint nem jogosított ily presbyter közbejötté mellett hozott minden

határozat jogtalan. Mikor szabálytalan és érvénytelen volna s hogy ebből minő kellemetlenségek keletkezhettek azt illusztrálni nem akarom.

Eleget mondtam úgy hiszem az eddigiekben különben is arra, hogy hiába volna a törvényből eltérnünk s arra nincs is semmi ok.

Presbyter.

Uj ösvényen.

Bellamy a Looking backward gyorsan híressé vált írója pár hét előtt új művel lepte meg a világot. Míg első munkájában utopia kepeben azt írta le, milyen lesz a társadalom gazdasági és politikai szervezete a második ezredév elején a mostaniban azt tünteti föl milyen okok idézik elő és teszik szükségese a változást.

Az Equality-nek, ez a munka címe, alig van rank nézee érdekesebb fejezete annál mely a nagy köztársaságnak mai gazdasági viszonyait, a plutokraczia uralmát, hatalma növekedését írja le. Az Egyesült Államokban már régen jelennek meg pámlletek és tanulmányok melyek e kérdést tárgyalják s a fejlődésnek, veszedelm-it írják le. A jelen mű azonban melyet ezek olvasnak s százezrek fognak át-betűzni, e tekintetben kétség kívül felül fogja mérni előzőit, mert nagyobb része lesz a vélemény alakításában.

Bellamy nyíltan és himezés nélkül ki-mondja azt, a mit már mi is régen éreztünk, hogy t i a nagy köztársaság ahelyett, hogy a nép uralmának, a demokracziának elveit való-sította volna meg, a plutokraczia játékvá lett mely fölötté akkora hatalmat gyakorol a mely szinte egvedül áll a nemzetek történetében. Gazdasági téren a szabadversenyt jóformán megölték, Amerika a monopoliumnak vilá-gáva vált.

Minden hét, sőt minden nap friss bizony-ságot szolgáltat ez állítás igazolására mert az egyesült tőkésék egymás után monopolizálják az üzleti tevékenységnek még szabadon mar-radt ágait, A nagy vagyon terjeszkedő irány-zatának a közszabadsággal s a milliók boldogságával való összeütközése 1873-tól szá-mítható. Azóta hat gazdasági válság zajlott le es ezek nyomasa alatt az előbb boldog, megelégedett nép nagy része forradalmi hajlamuva lett, a milliók vagyona azonban előbb ismeretlen arányokban szapo-rodott meg.

A politikai hatalom, a mint azt előre le-he-ett látni ezek kezébe került. A királyok zsarolásainak története, a Bellamynak hihe-tünk. pástorai költemény ahhoz képest, mely leírja majd, mint adták el e demokratikusnak nevezett köztársaság népének reményeit és örökségét, a nagy közvagyonat a legtöbbit ige-rőnek A törvényhozás, a fegyveres erő a mo-nopoliumokat teremtő gazdasági rend szolgál-tatába állt. A vagyon 45 százaléka a népesség 1 százalékanak kezébe jutott s a helyzet mely mér ma sem jó rosszabb lesz napról napra A demokratikus kormányzat álarcz, mely alatt a senkinek nem felelős plutokraták, a hatalom igazi urai dolgoznak es ők meg a nép sza-badságát. Ezek fölött nincsen király, a ki hatá-r vetne üzemeknek. A demokracziát az a szaz-badság öli meg, a melyet gazdasági téren az erősebbeknek biztosított. Ezek a kijelentések jellemző tünetei nappainkoak, találkoznak ve-lük jóformán mindenféle es némi gondoko-dást megérdemel az is, vajjon Roschernek, e komoly es alapos német tudósnak nem volt-e igaza, midőn azt állította hogy Franciaországban szinten a plutokraczia került a törvényekbe-rt demokraczia fölé?

Sokszor panaszkodunk, hogy nincsen igazi demokracziánk, a mi igaz lehet es annál érdekesebb, mert az is tény, hogy a régi születésű arisztokraczia ereje porlik, hatalma leszall. Az amerikai tapasztalatok azt mutat-jak, hogy az egyenlőség, mely a demokraczia alapja, csak ott lehetséges, a hol a gazdasági élet szabadsága nem esik áldozatul a tulzaz-dagok korlátlán es jogosulatlan nagyra-va-gyásának.

Jó lesz tehát megfigyelnünk, mennyire haladtunk ebben az irányban es vajjon nem vagyunk-e azon az uton, amely az amerikai-akat oda vezette hogy eladták a nemzeti örökséget a legtöbbit igérőnek ép úgy mint a francziák a korona gyémantjait.

Azokat a fennkölt es nemes idealokat, melyekért hosszú száz év alatt annyi ezer vérezett el s a melyek milliók törekvéseinek végső célja voltak, kiszolgáltatták egyes cso-portok önzésének nem szabad, ha még annyi faradságba kerül is ezt megakadályozni. A polgári rendnek, amely büszken vallja magát e század legerősebb tényezőjének, kötelessége a fentebb jelzett irányzattal megküzdenie kü-lönben hatalma szét fog omlani annál inkább, mert alulról a szocialisták rakják az aknákat.

A Dingley-tarifa Bellamy könyvének vi-lágánál egyikeve emelkedik azoknak a rend-szabályoknak, a melyek új terheket róva a népre, alkalmasak arra, hogy elkéseredését fo-kozzák. Ez talán eoyhtik momentán a ked-vező termés es a buza magas ára, de mind ez nem elég. A rendszer megváltoztatása nél-kül igazi segítség nincsen. Vajjon képesek lesz-nek-e ezt keresztül vinni a legitimitás köpönye-gebe bujt plutokracziával szemben Amerikának a szabadságot még lelkesülő polg árai? Meg-törhetik e a trust-ök vagyűrűjét, a mikor azt napról-napra erősebbre kovácsolják felelőség-nélküli kormányzóik.

B. H.

KÖZGAZDASÁG.

A trágya kezelése.

— A «Debreczen» eredeti közleménye. —

1/ A telepen a különböző állapot ganaja lehetőleg keverendő, hogy a trágya minél egyenletesebb legyen.

2/ A kihordott trágyát a telepen el kell teregetni.

3/ Hogy a trágya bomlását megakadályozzuk, a levegőtől kell azt leginkább védé-mezni — ez legczelszerűbben a trágya letpra-sa által érhető el, ebből a célból a szarvas-marhát hetenként legalább egyszer a trágyá-ra hajtjuk. Erre nézve czelszerű a telepet 0.6 — 0.8 m/ fallal es alkalmas korláttal körülvenni.

4/ Ha a trágya felső réteg-, különösen nyáron, igen kiszárad, akkor a trágyale kutból nyáron naponta, télen a szükséglet szerint meglocsolandó; a trágyale-kut es czéltől szivattyuval legyen ellátva. Ha trágyale nem volna készletben, a trágyát vízzel kell locsolni.

5/ Trágyakonzerváló szerek alkalmazása. a/ Fejenként 1/4 — 1/2 kg. szuperfoszfátot vagy 1/2 — 3/4 kg. szuperfoszfát-gipszet kell már az istállóban a trágyára hinteni főleg ha a talaj kötöttebb s a foszfátrágyát meghálálja.

b/ A lazább es kálit kívánó talaju gazdaságokban kátsókat kámitot vagy kárcal-itot kell a telepre hinteni es pedig egyszer kétszer minden számos marhára 3/4 — 1 kg.-ot.

c/ Igen jó hatásu a trágya konzerválásra annak földdel rétegenként való betakereása; meszet, fatörmeléket stb. a trágyára hordani nem szabad.

A trágyát hetenként legalább egyszer kell földdel felhinteni.

d/ Ahol tőzeg áll rendelkezésre, ez meg jobb konzerváló a földnél is es szalma helyet alomként is használható.

e/ Hogy a trágyale-kutban levő ganajle-vet a veszteségektől megóvjuk, abba 100 liter lére 1 1/2 liter kénsvavat öntünk.

A trágya használata.

1/ Ha a trágya sokáig marad a telepen az erjedés következtében kevesedik es érté-keben is veszít a saétromfogyasztó baktériu-mok következtében. Az ilyen trágya szalonnás lesz es csomókat képez, melyek a talajban elöszegesednek. A trágyát tehát idejében kell kihordani.

2/ A trágyát meről-ges metszetekben kell szekerre rakni, hogy az erősebben el

korhadrt rész a felső részszel keveredjék és egyenletesen legyen teregethető.

3/. A földön a trágyát mielőbb szét kell teregetni, mert ha a trágya halmokban áll a földön sokat veszít értékéből.

4/. Ha az idő megengedi az elhintett trágyát azonnal alá kell szántani.

5/. Ha a gazdasági viszonyok vagy az időjárás a trágya azonnal való elteretését nem engedik, akkor azt nagy fedélalaku prismákba rakjuk össze, arokkal vesszük körül és az ebből kikerülő földdel beföldjük; konzer-való szerek újabb alkalmazása ajánlatos.

6/. Végül a trágya olyan növények alá alkalmaztassék, melyek azt meghálálják.

Budapesti gabonatözsde.

6 szept.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

Table with columns: Búza, kilós, Ar 100 klg., kilós, Ár 100 klg. Rows include Bányási, Tiszavidéki, Pestvidéki, Fehérmegyei, Bácskai, Észak magy.

Table with columns: Min. hekt.-ben, Ár kilógramm. Rows include Rozs elsőrendű, másodikrendű, Árpa takarmánynak, Zab, Tengeri búzagsági, Repce búzagsági.

Sortés vásár.

6 szept.

Kőbányai sertéspiacz. Szerbiai: Nehéz dáronkint 320 kilogrammon felüli sulyban) 00-55 krajczárig, közép (páronkint 250-260 kilogramm sulyban) 53-54 krajczárig könnyű (páronkint 220 kilogrammig terjedő sulyban) 52-53 kraje árig.

Sertéslelészám: 1897. évi szept. 4-ik napján volt készlet 30581 darab, 1897 szept. hónap 5-ik felhajtattott 191 drb, 1897 szept. hónap 5-ik napján elszállított 516 drb 1897 szept. hónap 6-ik napjára marad készletben 30258 drb. A hizott sertés üzlet-rányzata élénk.

Az olesó kenyér.

A gabonaárak emelkedése alkalmával Capus a Figaro-ban a francia képviselőket teszi nevétségessé. Következő beszédét sikerült ellesnie, mely egy radikális képviselő meg egy válaszója között folyt.

A képviselő: Előre megmondtam, hogy a kenyér ára emelkedni fog.

A parasztl: És mikor?

A képviselő: Mikor a Bourgeois-miniszterium megbukott... Nem emlékszik már, mit mondtam akkor?

A parasztl: Csak homályosan.

A képviselő: Azt mondtam: Most rosszra fordul a nép sorsa... Senki sincsen, aki megvédelmezze... És lássa egy évre rá a kenyér ára emelkedik... Majd meglátja, hogy egy év múlva mennyire leszünk.

A parasztl: Én édes Istenem, és ha Bourgeois visszajönne, mit gondol?

A képviselő: Bourgeois! Csak jelt adnia és a kenyér ára mindjárt felere sülyed...

A parasztl: Milyen ember!

A képviselő: Ahogy mondja.

A parasztl: És hogyan csinálná azt? A képviselő: Csak egynehány szót mondana... olyan szavakat, amelyeknek a titkát csak ő tudja és másnapra reá a kenyér kilója már három sou-val esne.

A parasztl (dühösen): És megbuktatták a miniszteriumát?

A képviselő: Jól tudták, hogy mig Bourgeois lesz ottan, nem engedné meg, hogy a kenyér ára emelkedjék.

A parasztl: Mezdörgös menykő!

CSARNOK.

A jövő reménye.

(Életkép a szabadságharcz idejéből.)

Irta: Somodi József. 9.

— Node: szó a mi szó — mosolyog ön-elegülten a férj — én is azt gondolom, hogy ha az ur Isten, örök végzésből, el nem rendelte volna, hogy éjet-napot a c-izmak repelálásával töltsék: hát bizony még újságíró is lehetett volna én belőlem. Irnék is én az újságha olyan szép, hazafias cikket: hogy még a jegyző ur is megbámulná. És ha azt követnék: tudom, hogy nagy és hatalmas, szabad és boldog lenne Magyarország; olyan, mint hajd-n Szt. László, Nagy Lajos, vagy éppen a vitéz Hunyady János alatt... De nincs is egész kerek világon olyan szép, isenaldotta föld, mint a mi édes magyar hazánk. Megérdemelné, hogy szabad legyen. Hiszen Petőfi azt mondja:

»Ha a föld Isten kalapja: Hazánk a bokré a raja l«

— Hát még ezt a nagy költőt is ismeri A feleség — férjének nagy hazafiságát látván — már nem is merie őt bizalmasan szólítani. Megbecsülte, meg isztel e.

— Azt ugyan nem mondhatom, hogy ismerem; mert — fájdalom — sohasse láttam. De hát olyan csak tudok... Menj a másik szobába: ott megtalálod a polcon a legnagyobb magyar költő verseit. S mert a sok forgatástól már ugyan jó piszkos: abból meg is értheted, hogy én a Petőfi verseit, jó formán már könyv nélkül is tud-m.

Timár Rozália mind jobban jobban, amult bamult az ő hitvestársának rengeteg nagy tudományán. S mert már benne voltak a politikába, nagy fel-nken kérdi:

— Hát aztán, ha győznek a dic-ő honvédek: mi lesz akkor?

— Vard be azt a nagy n-pot.

— Vajjon a feleség császár eljön-e Bécsből Budara lakni?!... Aztán, magyar király lesz-e?!... De szeretném latni.

— Azt meg a miniszter se tudna megmondani. Majd ha a szabadságharcz be lesz fejezve, még pedig győzelemmel: akkor én te néked asszony, erre a két kérdésre is megfelelek.

S minthogy a feleség kívánsága ez alkalommal kielégítést nem nyert: más tárgyra vitte a beszélgetést. Eöb azonban nagyokat sohajtott. Szemeit törölte. De könnyein is átra-yogott meleg óhajta-sa, párosulva szívének hazafias érzetével.

— Szegény, megboldogult Kunhalmi Zsigmond ur! Bárcsak életben maradt volna, hogy ő is örülhetne majd a magyarok győzedelmének.

— Az Isten úgy rendelte, hogy a komám az én hajlékomban hunyja le örök álomra szemeit. Nyugodjunk meg szent végzé-én. Itt maradt helyette fogadott lányunk, az angyal-jószívű Mariska. Ha őt látom, mindig eszembe jut a boldogult is... Isten nyugtassa meg a holtakat!

— Amen! — teszi hozzá, mely meg-indulással, a becsületes csizmadia mester felesége!

A dicső győzedelmeket — melyeket a konvéd-sereg angyi fényes csatában igazolt — gyászos vég követte...

Hiába volt Buda várának, Szébennek visszavétele; hiába volt a hősök önfeláldozása; hiába volt a branyiszkói, moóri, isaszeghi, szolnoki, piski dicső győzelem: a kedélyek csüggedni, a remények mind jobban-jobban enyészni kezdettek. Befészkelte magát a keblekbe a magyarnak régi ellensége, a mit a közpéldaszó úgy fejezz ki, hogy: »átok fogta meg a magyart...« Aztán betört a muszka had. S bar ez idegen nép is nem egyszer ezerte a honvédek hősiességének erejét, hatalmát: de mégis csata csata után elveszett. Még a veszteség koronájával — az árulás Világosnál, világos lón. Sok nemes szív, sok hős lelek lett aztán áldozata hazája szeretetének... Haynau Magyarország fölött teljhatalommal ruházottatott fel.

A kegyelmes ur — érezve határtalan hatalmát — kegyelmes szobájában gondolataival érzelmeivel van elfoglalva.

... Mennyi ártatlan vér nehezedik már a lelkekre! Teljhatalmu bíró vagyok e szép földön, Magyarországon. Élet és halál fölött rendelkezem: s mégis valami úgy nyomja a lelkemet... Előttem földig barulnak az emberek. Esedeznek, könyörögnek. A nő férjéért, az apa fiáért, térden csuszik sokszor lábaimhoz. A nő — a szegény nő — átkucsolja térdeimet; esőkolja ruháimat, csakhogy irtalmazzak férjének — akinek más büne nincs, minthogy... »f o r r ó n s z e r e t t e h a z á j á t...« Nagy felelősség nehezedik vállamra: s még súlyosabb teher nyomja a lelkemet... A sok vér... a sok vér. De felséges uramnak, — a ki reám ruhazta ez átkos fölhatalmazást — hűséges szolgája vagyok, akarok maradni... ha még tiszser, ha még százszor annyi kiontott ártatlan vér kiáltana is egykor ellenem... Mily deli, hős férfiak! Mennyi tűz, mennyi lelkesültség néz ki szemekből. A hazaszeretnek szent lángja, tüze! Nem csoda, hogy hadseregünket egymásután verték, tönkre tették. A mi katonánk ezt a szent üzet, a hazaszeretnek ezt a legszentebb tüzét nem ismerik. Nem ismertek... soha! Harcolnak, meghalnak — mert esküjük úgy kívánja: de h ányzik belőlük a szellem, a hazaszeretnek mindent meggyőző szelleme... Magam vagyok... Senki se lát, hall... Bevallhatom — talan könnyebbül a terhem — hogy fáj, fáj a szívem, vérzik a lelkem, midőn a sok hős, deli ifjak fölött, ki kell mondanom a kalalos ítél-tet... A vér... a vér.

Folyt. köv.

Nyilt-tér.

A selyem el van égve! ezt szokták mondani a hölgyek, ha az illető ruha darabok igen sokszor már a 2-ik 3-ik vi-selet után a hajtasokban elhasadnak vagy mint a vett szétmálanak; ezen jelenség nem a „véletlen“ által okozott elége! hanem a selyem, hogy az vastagabbnak s mégis olcsónak tűnjék fel tudatosán leszen czinn és phosphor savval páczolva, melyek a nyersselyem érszárait mintegy szétrajják, „az ilyenemü festési eljárást „megterhelésnek“ nevezik! mentül jobban óhajtik a selymet megnehezíteni, annál több czinnfürdőn megyen az keresztül, hogy az ezen mérget tökéletesen magába szívja. Az így festet selyem — a legnemesebb szövés! — a halálesróját tehát még mielőtt az a szövő-székre kerülne, már is magában rejti. Az ilyen szelakból készült úgynevezett selyem szöveteknek, rövid használat után természet-szerűen szakadozniok kell mint a gyújtó kanócnak aszerint amint azok többé vagy kevesbé terheltek meg. — A drága öltözek (készítési díjjal együtt) tökéletesen értektelen. Az én valódi selymeimből szivesen küldök postafordultával porto és vámmentesen mintákat Henneberg G. (cs. és kir. udvari szállító) selyemgyárai Zürichben.

HOFFMANN ÉS TÁRSA

KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
DEBRECZEN, főpiacz, a főpostával szemben
mindenfélé

Ügyvédi, bírósági és végrehajtoi NYOMTATVÁNYOK

következő olcsó árszámítás mellett kaphatók:
100 ív Arveresi jegyzőkönyv 70 kr.
100 " 200 pld Arveresi hirdmény 70 "
100 " 200 " Rendelvény 70 "
100 " Biztosítási végrehajtoi jegyzőkönyv 70 "
100 " Kiegyeztetési végrehajtoi jegyzőkönyv 70 "
100 " 200 pld Nem szorgalmazás 70 "
100 " 400 " Kiszámlázási ív 70 "
100 " 200 " Igény felhívás 70 "
100 " Végrehajtoi jegyzőkönyv 70 "
100 " 200 pld Ertesztvény használatáról 70 "
100 " 200 " Ertesztvény 70 "

Raktáron nem lévő nyomtatványokat
hasonló olcsó árban készíttünk el.

Levélbortételek

a következő olcsó árban kaphatók:

	1000 pld Prt. kr
44 H2. Jó, zöldes levélborték czégyomással	2.20
44 H2. Jó, szürke	2.20
44 B1. Jó, kékesszürke	2.40
144 GFL. Erős, recézett világos old levélborté- tétek czégyomással	2.45
144 LGL. Erős, narancssárga levélborték czé- gyomással	2.40
44 AM. Erős, szürke levélborték czégyom. nyomással	2.45
44 AB. Erős, világos szürke levélborték czé- gyomással	2.45
144 JED. Erős, kék szürke levélborték czé- gyomással	2.50
44 OGS. Erős, sárga levélborték czé- gyomással	2.50
44 RG. Igen jó világos kék, erős levélborték czégyomással	2.50
44 GK. Igen jó erős kék, erős levélborték czégyomással	2.55
44 AF. Finom vil. sárga levélborték czégyom. nyomással	2.60
Jute S. Erős jute borték czégyomással	2.65
244 A. Cellulose igen erős Cellulose sárga levé- borték czégyomással	2.70
244 C3. Cellulose. Igen erős Cellulose világos nyomással	2.70
44 D. Cellulose. Igen erős Cellulose világos zöld levélborték czégyomással	2.70
144 BB. L. Gínomabb fehér okmány lev. borték B. 46	3.60
46 F. Erős barna okmány levélborték czé- gyomással	4.50
41 Patent Erős barna ragyos okmány levél bor ték czégyomással	3.00
Erős szürke okmány levélborték czé- gyomással	9.50
91 AV. Na y Extra vastag patron levélborték czégyomással	3.80
Egyéb nyomtatványokat hasonló olcsó árakban készíttünk el.	9.50

Egyedüli eladás DEBRECZENBEN:
BAUER és TÁRSA
cégnél

Keszler A. műszerész,

DEBRECZEN, a kereskedelmi akadémia épületében.

Eredeti amerikai varrógépek,

angol és német kerékpár legnagyobb raktára.

Mindenféle gép- és Biczikli részek legolcsóbban
csakis nálam kaphatók, valamint mindennemű javítá-
sokat **műszerész műhelyemben** pontosan mér-
sékelt árak mellett készítek.

**Varrógépek, kerékpárok, írógépek, orvosi
műszerek, fog-furógépek, vilanygépeket, műlábakat és
mindenféle testhordó készülékeket** mérték után ké-
szítek és javítok.

Nyilvános figyelmeztetés!

Az első egyedüli varrógép- és kerékpár-
műszerész javítóműhelye törvényes ipar-
ral egyedül Debreczenben.

SZOTYORI NAGY KÁROLY

MAGÁN

ZENE-AKADÉMIAJA

DEBRECZEN, Teleki-utca 2175. sz. Telefon 230. sz.

Tanszakok: (az elemi oktatástól a legmagasabb mű-
vészi kiképezésig fiú és leány gyermekek s felnőttek
számára)

**Zongora, ének, hegedű, gordonka, orgona, zene-
elmélet és kamarazene.**

Tanárok: (Az orsz. magyar kir. zeneakadémiát vég-
zett okleveles tanárok) Szotyori Nagy Károly igaz-
gató zeneművész.

**P. Nagy Zoltán tanár, Tóth Árpád tanár, Friedmann
Samu tanár.**

Felügyelő: Szotyori Nagy Károlyné Csilléry Gizella.

Oktatás: Az orsz. magyar kir. zeneakadémia tanterve
alapján történik.

Tanfolyamok: Előkészítő (osztály: (Zenei dedó 7-8
éves gyermekek számára.

Alsó osztály: (Kezdők számára) Két évfolyam.

Középső osztály: (Haladók számára) Három évfolyam.

Kiművelési osztály: Három évfolyam.

Karének osztály: külön a növendékek és külön ur-
hölgyek számára.

Egyes osztályokba a növendékek korlátozott számban
vétetnek fel.

A tanórák a többi iskolák óráihoz lesznek alkalmazva.

A szülők minden esetben értesítettnek gyermekeikről.

Beíratási díj, tandíj és egyébéről bővebben a tájé-
koztató szolgálat.

Beíratások tartatnak d. e. 9-től 1-ig és d. u. 3-tól 6-ig.

Az iskolai év szeptember 11-én nyíttatik meg.

Felvilágosításokkal és tájékoztatóval szívesen szolgál az igazgató.

Debreczen, 1897. Augusztus hó.

Szotyori Nagy Károly,
igazgató.

Teleki-utca 2175. sz.

Telefon 230. sz.